

Statens haverikommission
Swedish Accident Investigation Board

ISSN 1400-5719

Rapport RL 2006:01

**Olycka med det ultralätta flygplanet SE-VIM
vid Vellinge/Söderslätt flygplats, M län, den 4 augusti 2005**

Dnr L-28/05

SHK undersöker olyckor och tillbud från säkerhetssynpunkt. Syftet med undersökningarna är att liknande händelser skall undvikas i framtiden. SHK:s undersökningar syftar däremot inte till att fördela skuld eller ansvar.

Det står var och en fritt att, med angivande av källan, för publicering eller annat ändamål använda allt material i denna rapport.

Rapporten finns även på vår webbplats: www.havkom.se

Statens haverikommission (SHK) Swedish Accident Investigation Board

Postadress/Postal address
P.O. Box 12538
SE-102 29 Stockholm Sweden

Besöksadress/Visitors
Teknologgatan 8 C
Stockholm

Telefon/Phone
Nat 08-441 38 20
Int +46 8 441 38 20

Fax/Facsimile
Nat 08 441 38 21
Int +46 8 441 38 21

E-mail Internet
info@havkom.se
www.havkom.se

Luftfartsstyrelsen

601 73 NORRKÖPING

Rapport RL 2006:01

Statens haverikommission har undersökt en olycka som inträffade den 4 augusti 2005, vid Vellinge/Söderslätt flygplats, M län, med ett ultralätt flygplan med registreringsbeteckningen SE-VIM.

Statens haverikommission överlämnar härmed enligt 14 § förordningen (1990:717) om undersökning av olyckor en rapport över undersökningen.

Åsa Kastman Heuman

Sakari Havbrandt

Bilaga 1

Utdrag ur cert.reg. beträffande föraren (endast till Luftfartsstyrelsen)

Rapport RL 2006:01

L-28/05

Rapporten färdigställd 2006-02-06

<i>Luftfartyg: registrering, typ</i>	SE-VIM, EV-97 Eurostar
<i>Klass, luftvärdighet</i>	Ultralätt, gällande flygtillstånd
<i>Ägare</i>	Söderslätts flygklubb
<i>Tidpunkt för händelsen</i>	2005-08-04, kl. 21.20 i dagsljus <i>Anm:</i> All tidsangivelse avser svensk sommartid (UTC + 2 timmar)
<i>Plats</i>	Vellinge/Söderslätt flygplats, M län, (pos 5523N 01301E; 4 m över havet)
<i>Typ av flygning</i>	Skolflygning
<i>Väder</i>	Enligt SMHI:s analys: västlig vind 5 knop, god sikt, 0-2/8 stratocumulus med bas 3 000- 4 000 fot, temp./daggpunkt +15/+10 °C, QNH 1017 hPa
<i>Antal ombord: besättning</i>	1
<i>Personskador</i>	Inga
<i>Skador på luftfartyget</i>	Betydande
<i>Andra skador</i>	Inga, ingen miljöpåverkan
<i>Eleven:</i>	
<i>Kön, ålder, certifikat</i>	Man, 30 år, elevtillstånd
<i>Total flygtid</i>	14 timmar, allt på typen
<i>Flygtid senaste 90 dagarna</i>	14 timmar
<i>Antal landningar senaste 90 dagarna</i>	110

Statens haverikommission (SHK) underrättades den 4 augusti 2005 om att en olycka med ett ultralätt flygplan med registreringsbeteckningen SE-VIM inträffat vid Vellinge/Söderslätt flygplats, M län, samma dag kl. 21.20.

Olyckan har undersökts av SHK som företrätts av Åsa Kastman-Heuman, ordförande och Sakari Havbrandt, utredningschef.

Undersökningen har följts av Luftfartsstyrelsen genom Magnus Axelson.

Händelseförlopp m.m.

Eleven som var under utbildning för förarcertifikat-UL¹ kom ut till flygklubben strax efter kl. 18.00 och startade ett DK²-pass med sin flyglärare kl. 19.15.

Efter en timmes flygning bedömde läraren att det var dags för elevens första ensamflygning. Han flög därefter ett EK³-pass på 15 minuter utan problem.

Efter en paus på 20 minuter kom läraren och eleven överens om att eleven skulle göra ytterligare ett EK-pass på ungefär en halvtimme för att öva start och landning. Sex landningar utfördes utan anmärkning.

I den sjunde landningens slutskede upplevde eleven att inflygningen var för brant och drog därför spaken bakåt, vilket ledde till att flygplanet utan att få markkontakt steg till 4-5 meters höjd med relativt högt nosläge. Eleven drog då på gas, men förmådde inte att återta kontrollen över flygplanet

¹ UL: Ultralätta flygplan

² DK: Dubbelkommando

³ EK: Enkelkommando

som stallade⁴ och vek sig åt vänster varvid vänster vinge tog i marken. Flygplanet stannade rättvänt med ungefär 100 graders kursavvikelse åt vänster. Eleven som var oskadd kunde själv lämna flygplanet.

Eleven har uppgett att han kände sig lite trött och hade bestämt sig under den sista flygningen för att den aktuella landningen skulle vara den sista för dagen.

Utlåtande

Eleven hade flugit en timme och 45 minuter med endast 20 minuters paus mellan kl. 19.15 och kl. 21.20 då olyckan inträffade. Under denna tid hade han ökat sin totala flygerfarenhet med mer än 10 % och också genomfört sin första ensamflygning. Detta i kombination med den anspänning som de första ensamflygningarna medför och den relativt sena tiden på dagen kan ha medfört att hans kapacitet varit nedsatt i förhållande till den han visat för flygläraren vid det tidigare DK-passet.

Olyckan orsakades sannolikt av att elevens anspänningsnivå och trötthet var på så hög nivå att han inte klarade att hantera den störning som han uppfattade strax före den tänkta sättningen.

⁴ Stall: Vinkeln mellan vingens korda och luftströmmen blir så stor att luftströmmen inte längre kan följa vingen, som därmed tappar sin lyftkraft.